

فقه اسلامی

من یرد الله به خیر ا یفقهه

فی الدین .

(حدیث شریف)

"کسی که خداوند به وی اراده خیر فرماید

او را در امور دین دانشمند می سازد"

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ○

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ○ وَأَخْلِلْ عُقْدَةَ

مَنْ لِي سَانِي ○ يَفْقَهُوا قَوْلِي ○

(قرآن کریم)

"ای زما پروردگاره! زما سینه را پراخه کنه!

او زما امر (درسالت) راته آسان کنه! او زما

له ژبی خخه غوته پرانیزه! چي (خلک) زما په

خبرو (نبه) وپوهیږي"

اپریل 2024

رمضان/شوال

شماره سه صد و نزد هم

مسجد اعتکاف به حساب نمی آید . کوشش شود
مسجد نزدیک را انسان پیدا کند و در آنجا اعتکاف
نماید. والله اعلم.
(فتوا نمبر : 132821) المجلس الاوربی للافتاء و
البحوث .

اعتکاف در غیر از مسجد در اروپا

در اروپا مساجد قریب موجود نیست، و مسلمانان
صالون ها را برای نماز اجاره می کنند، آیا در این امکان
جواز است اعتکاف کرد؟

جواب:

فقهاء متفق اند که اعتکاف بغیر از مسجد جواز ندارد،
نظر به قول الله متعالی: « ولا تباشروهن و أنتم عاکفون
فی المساجد» (البقرة: 187). و با زنان هنگام اعتکاف در
مساجد مباشرت نکنید. و رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم اعتکاف نکردند مگر در مسجد . مسجدی که در
آن اعتکاف میشود عبارت از مسجدی است که در آن
نماز های پنجگانه اقامت می داشته باشد یعنی پنج
وقت نماز در آن اداء میشود، به دلیل اینکه اعتکاف
عبادت و انتظار داشتن برای اداء نماز . حنبلی ها برای
صحت اعتکاف شرط می گذارند که اعتکاف در
مسجدی جواز دارد که نماز جماعت در آنجا وقت
اعتکاف اداء می شود . صالون های که برای ماه رمضان
اجاره میشود ، اگر در ماه رمضان نماز های پنجگانه
اداء میشود اعتکاف در آنجا جواز دارد ، اما اگر فقط
برای نماز جمعه و اداء تراویح اجاره میشود ، اعتکاف
در آن جواز ندارد، زیرا مسجد گفته نمیشود. با اینکه
انسان در اعتکاف ثواب می گیرد اما بودنش در غیر

جواز تقدیم نماز تراویح قبل از نماز عشاء

(خفتن)

سؤال از اروپا : در وقت تابستان ، نماز عشاء
(خفتن) بسیار نا وقت شب داخل میشود. مسلمانان
در اروپا به فتوای جمع بین نماز شام و خفتن عمل
میکند. اما در رمضان مبارک ، مسلمانان انتظار
می کشند تا نماز عشاء را در وقت آن اداء کنند و بعد
از آن نماز تراویح را اداء نمایند.

قابل تذکر است که نماز فجر بسیار وقت باید اداء
شود. این امر مشکلات را برای مسلمانان بوجود می
آورد. آیا ممکن است برای آسانی نماز تراویح را قبل
از عشاء یعنی قبل از نماز خفتن اداء کرد؟

جواب : بین نماز شام و خفتن ، وقت نماز های نفل
است ، وقت نماز تراویح بعد از نماز خفتن به پیروی

جواز تقدیم نماز تراویح /

هر سه حالت جواز دارد ، و مراکز اسلامی یکی از آن را مطابق شرایط مناسب انتخاب نمایند.

مجلس افتاء اروپا در این مورد تأکید می نماید که مسلمانان حقوق همسایه ها را مراعات کنند و سبب مشکلات شان نشوند ، خصوصاً در شب های رمضان ، صحیح نیست که انسان مرتکب یک گناه کبیره به خاطر حفظ نفل شود و مشکلات را برای همسایه های خلق نمایند.

{نمبر فتوا: 132821 / تاریخ 19 جولای 2022}

نماز تراویح

استاد عبدالعلی نور احراری

نماز تراویح : تراویح، جمع ترویج است، یعنی راحت گرفتن و در اصل این نام را بر جلسه اطلاق می کنند که پس از گزاردن دو رکعت، یعنی چهار رکعت اندکی می نشینند و استراحت می کنند. پیامبر صلی الله علیه وسلم در رمضان مردم را به جماعت تراویح امر نکرده است، بلکه به روایت حدیثی که ابو هریره رضی الله عنه روایت کرده، آن حضرت فرموده است:

حدیث: 2008 - {کسی که ماه رمضان از روی ایمان و طلب ثواب نماز بر پا می دارد گناهان گذشته اش بخشیده می شود}.

حدیث: 2011 - روایت است از ابن شهاب، از عروه بن زبیر که عایشه رضی الله عنها همسر پیامبر صلی الله علیه وسلم گفته است: همانا رسول الله صلی الله علیه وسلم این نماز را می گزارد و آن در ماه رمضان بود.

از عمل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم میباشد، لذا جمهور فقهاء نماز تراویح را بعد از نماز خفتن جواز می دهند. المرادوی در « الانصاف » می گوید: اول وقت نماز تراویح بعد از نماز خفتن و سنت آن میباشد، به اساس مذاهب و رأی جمهور.

و متأخرین از مذهب حنفی و حنبلی اداء نماز تراویح را قبل از نماز خفتن جواز می دانند. ابن بدر الدین العینی و ابن عابدین از فقهاء مذهب حنفی در مورد نماز تراویح میگویند سه قول است: تمام شب، قبل از نماز خفتن، و بعد از آن، قبل از وترو بعد از آن.

المرادوی ذکر می کند که بعض از فقهاء حنبلی فتوا به جواز نماز تراویح قبل از نماز خفتن داده اند. نظر به مشکلات که در سؤال آمده و برای رفع مشکلات و حرج و در روشنی احوال فقهاء جواز دارد برای آنانکه نماز خفتن برای شان تأخیر دارد بین نظریات ذیل یکی را انتخاب کنند:

اول: در خانه های خود افطار کنند و بعد از نصف ساعت و یا هر وقتیکه با هم اتفاق می کنند، نماز شام و خفتن را اداء کنند و بعد از آن نماز تراویح را بخوانند.

دوم: نماز شام را بخوانند، بعد از آن در خانه هایشان نان بخورند، بعد از نصف ساعت یا هر وقتیکه با هم اتفاق نمایند جمع شوند، اول تراویح را اداء کنند و بعد از آن نماز خفتن را بوقت آن.

سوم: در مساجد افطار ساده کنند، بعد از آن نماز شام را اداء کنند، بعد از آن نماز تراویح را، بعد از آن نماز خفتن را در وقت آن اداء نمایند.

نماز تراویح /

حدیث 2012 - روایت است از ابن شهاب از عروه که عایشه رضی الله عنها گفته است: رسول الله صلی الله علیه وسلم در نیمه شب برآمد و در مسجد نماز گزارد، و مردم به نماز وی نماز گزارند چون صبح فرا رسید مردم در این مورد صحبت کردند (و نسبت به شب قبل) مردم زیادتر جمع شدند و با آن حضرت نماز گزارند، چون صبح فرا رسید در این مورد صحبت کردند. در شب سوم بر تعداد نماز گزاران افزوده شد. رسول الله صلی الله علیه وسلم برآمد و نماز گزارد و مردم با اقتدا به نماز وی نماز گزارند و چون شب چهارم فرا رسید مسجد از گنجایش نماز گزاران عاجز آمد.

پیامبر صلی الله علیه وسلم بیرون نیامد تا آنکه به نماز صبح برآمد. چون نماز صبح را گزارد رو به سوی مردم کرد و کلمه شهادت بر زبان راند و سپس فرمود:

{ اما بعد، حضور شما در مسجد از نظر من پنهان نبود و لیکن ترسیدم که این نماز بر شما فرض گردد و شما از آن عاجز آیدید. }

رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات کرد و موضوع بر همین منوال بود (تراویح به جماعت ادا نمی شد).

ابن شهاب زهری گفته است: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات کرد و مردم بر همین منوال (منفرد) نماز می گزارند. در دوران خلافت ابوبکر و اوایل خلافت عمر رضی الله عنهما نیز وضع بر همین منوال بود (تراویح به جماعت ادا نمی شد).

حدیث: 2010 - روایت است از ابن شهاب از عروه بن زبیر از عبدالرحمن بن عبدالقاری که گفته است: در یکی از شبهای رمضان با عمر بن خطاب رضی الله عنه به سوی مسجد راهی شدیم، مردم در آنجا در گروه های پراکنده نماز می گزارند. مردی تنها نماز می گزارد، و مردی نماز می گزارد و گروهی با اقتدا به وی نماز می گزارند.

عمر گفت: همانا من می پندارم که اگر همه را بر امامت یک قاری جمع گردانم بهتر از آن است که ایشان پراکنده نماز بگذارند. سپس تصمیم گرفت و مردم را به امامت ابی بن کعب، جمع گردانید. سپس شب دیگر که با وی بر آمدیم دیدیم که مردم در عقب امام خود نماز می گزارند. عمر گفت: چه نیکو بدعتی این است. آن نمازی که با فراغت از آن خواب می شوند بهتر از نماز آخر شب (یعنی تهجد) است.

امام بخاری می گوید: مراد از آن نماز نماز آخر شب است که مردم آن را در اول شب می گزارند. برخی از علما گفته عمر رضی الله عنه را طوری دیگر تعبیر کرده اند. یعنی نمازی که در آخر شب ادا کنند بهتر است از نمازی که در اول شب ادا کنند.

مراد از بدعت آن است که چیزی را بر غیر مثال سابق آن احداث کنند. چون نماز تراویح به اجتماع و التزام سه نفر از خلفای راشدین یعنی از زمان عمر رضی الله عنه به بعد معمول شده، لا جرم سنت ایشان می باشد و مروی است که عایشه رضی الله عنها نماز تراویح را خلف مولای خود ذکوان ادا می کرد و همچنان ام سلمه قیام می کرد به جماعت زنان و امامت می کرد او را مولات وی مادر حسن بصری.

حدیث: 2013 - روایت است از ابو سلمه بن عبدالرحمن که وی از عایشه رضی الله عنها سؤال کرد که: نماز رسول الله صلی الله علیه وسلم در رمضان چگونه بوده است؟ وی گفت: آن حضرت در رمضان و غیر رمضان بر یازده رکعت نیفزوده است. چهار رکعت می گزارد، از خوبی و درازی آن سؤال مکن. و سپس سه رکعت می گزارد. من گفتم: یا رسول الله، آیا قبل از آنکه وتر را ادا کنی می خوابی؟ فرمود: ای عایشه، همانا چشمانم می خوابد و دلم نمی خوابد.

روزه، مباح است در نزد اکثر مذاهب مسافه 84 کیلومتر تخمین شده است و این مقدار و اندازه‌ها همه تقریبی و یا تخمینی است و از رسول صلی الله علیه وسلم و از صحابه در مقدار مسافه به متر و کیلومتر روایت نشده است، پس مقدار و اندازه 84 کیلومتر کافی است.

بعضی علما اصلاً مسافه را شرط نمی‌دانند و هر سفر در نزد ایشان در معنی زبان و لغت سفر است که در آن قصر نماز جواز دارد و برای مسافر به نص حدیث و قرآن جواز است که روزه نگیرد.

مسافریکه روزه برایش مشقت و مشکل است گرفتن روزه برای وی مکروه است بلکه ممکن است برایش حرام باشد بقول رسول الله صلی الله علیه وسلم که در حق مردی گفت: مردیکه روزه داشت و از شدت زحمت و مشقت روزه در گرمی بالایش سایه بان بسته بودند و رسول الله از حال وی پرسید، جواب داد که روزه دارد و فرمود: (لیس من البر الصیام فی السفر * روزه گرفتن در سفر از نیکویی نیست) روایت نموده بخاری. این حکم برای کسی است که روزه گرفتن برایش مشکل باشد لیکن برای کسیکه روزه برایش مشکل نباشد اختیار دارد که روزه بگیرد و یا نمی‌گیرد.

در جواب به سؤالی که آیا روزه بگیرد بهتر است یا نه؟ اختلاف نظر موجود است که نظریات فقهاء را امام و خلیفه مسلمین عمر بن عبدالعزیز این طور خلاصه میکند:

آسانترین آن بهترین آن است.

ابو داود از حمزه بن عامر الاسلامی روایت میکند که از رسول الله صلی الله علیه وسلم راجع به گرفتن روزه در سفر پرسید و آنحضرت جواب داد که: هر کدام را

رکعات نماز تراویح: در مورد رکعات نماز تراویح به حدیثی برنخوردیم که امام بخاری آورده باشد، دز شرح شیخ الاسلام که شرحی است بر صحیح البخاری گفته شده که در کتاب موطأ از یزید بن رومان روایت شده که در زمان عمر رضی الله عنه مردم بیست و سه رکعت به شمول سه رکعت وتر نماز می‌گزاردند و ظاهر آنست که تقدیر رکعات قیام رمضان در زمان عمر رضی الله عنه بی توقیف و سماع از آن حضرت رسالت به عمل نیامده چنانچه گفته اند که امثال این چیزها حکم مرفوع دارند غالباً از ابن عباس یا از طریقی دیگر حدیثی رسیده که عمر رضی الله عنه آن یازده رکعت را به بیست و سه رکعت تغییر داده است به شمول وتر. سائر صحابه سکوت کردند و بدان عمل کردند. گویا اجماع بر آن واقع شده است و ما را عمل اصحاب حجت است مانند حدیث مرفوع.

مقدار و اندازه مسافه که در آن مسافر حق دارد روزه

نگیرد:

دکتور یوسف القرضاوی جواب میدهد:

مسافر به نص قرآن کریم می‌تواند روزه نگیرد و آیه 184 سوره بقره به همین معنی است که: روز هائی معین شمرده شده (روزه دارید ماه رمضان را) و هر که از شما مریض شد یا در حالت سفر، بشمار آن ایام از روزهای دیگر (غیر رمضان) روزه بگیرد، و بر کسانی که توان روزه ندارد ادای فدیة لازم است، یعنی طعام روزانه، یک مسکین در مقابل هر روز روزه، و کسیکه از روی نیکی و خیر در مقدار فدیة بیفزاید به وی بهتر است، و اینکه روزه بگیرد بخیر شما است اگر شما بدانید. (تفسیر از استاد سیرت).

در اندازه و مقدار مسافه فقهاء با هم اختلاف دارند. اعتقاد داریم که در 80 کیلومتر همه متفق اند. در مسافه ای که به سبب آن نماز قصر می‌شود در آن مسافه نگرفتن

خانم حامله دار و روزه ماه رمضان

دکتر یوسف القرضاوی جواب میدهد:

در این موضوع باید واضح باشد که اگر زن حامله دار نسبت به طفلی که در شکم خود دارد ترس دارد که از بین نرود روزه نگیرد؟

بلی! روزه نگیرد بلکه اگر متأكد بود و همچنان اگر داکتر مسلمان و یا داکتر با اطمینان و متخصص گفت که حیات طفل در خطر است در نتیجه روزه گرفتن، مادر باید روزه نگیرد و بلائش واجب است که روزه را بخورد تا اینکه طفل از بین نرود و خداوند می فرماید که: اولاد خود را نکشید * اسراء: 31. طفل یک موجود زنده و قابل احترام است و حضرت ابن عباس می گوید که آیه شریفه که برای کسانی که روزه بالاتراز طاقت شان است شامل خانم شکم دار و زنیکه شیر میدهد نیز می باشد.

اگر زن شکم دار و زنانیکه شیر میدهد از صحت خود ترس دارد روزه نگیرد و فقط قضائی آن را بگیرد و در این حالت فدیة نیست.

حکم شخص سالخورده و مریض در ماه رمضان:

دکتر یوسف القرضاوی جواب میدهد:

آیا شخص سالخورده در رمضان روزه نگیرد و اگر

نگیرد بر او چه واجب می شود؟

جواب: مرد و زن سالخورده که روزه ایشانرا زحمت میدهد و برای شان مشقت است اجازه است که روزه نگیرند و همچنان مریضیکه شفای شان نا ممکن باشد. مریضیکه داکتران تشخیص کنند که مرض اش مزمن است اجازه دارد که روزه نگیرد و همه ایشان (سالخورده و مریض) در مقابل نگرستن هر

که بخواهی، یعنی اختیار آنرا داری که بگیری و یا نه و آنرا اختیار کن که برایت آسانتر باشد).

آیا شخص سالخورده در رمضان روزه نگیرد و اگر نگیرد

بر او چه واجب می شود؟

جواب: مرد و زن سالخورده که روزه ایشانرا زحمت میدهد و برای شان مشقت است اجازه است که روزه نگیرند و همچنان مریضیکه شفای شان نا ممکن باشد. مریضیکه داکتران تشخیص کنند که مرض اش مزمن است اجازه دارد که روزه نگیرد و همه ایشان (سالخورده و مریض) در مقابل نگرستن هر روز، روزه فدیة بدهند که فدیة عبارت از طعام دادن یک مسکین در هر روز است و این آسانی را خداوند آورده است و در سوره بقره آیه 185 خداوند می فرماید: خداوند برای شما آسانی را می خواهد نه سختی را و در سوره حج آیه 78 خداوند می فرماید که: در دین برای شما حرج نیست.

حضرت عبدالله بن عباس رضی الله عنهما می فرماید: برای پیر سالخورده اجازه است که روزه نگیرد و در مقابل هر روز یک فقیر را نان بدهد و بلائش قضائی نیست * الدارقطنی و الحاکم. و به همین معنی امام بخاری می گوید: (که در حق شیخ کبیر، پیر سالخورده، و امثال ایشان این آیه نازل شده است: (... و بر کسانی که توان روزه ندارند ادای فدیة لازم است، یعنی طعام روزانه، یک مسکین در مقابل هر روز روزه، و کسیکه از روی نیکی و خیر در مقدار فدیة بیفزاید به وی بهتر است و اینکه روزه بگیرد بخیر شما است اگر شما بدانید. * بقره: 184). (ترجمه فارسی از استاد سیرت).

مرد و زن سالخورده و مریضیکه امید صحت مندی اش نباشد همه این ها روزه نگیرند و در مقابل هر روز یک مسکین را طعام بدهند.

- روز، روزه فدیة بدهند که فدیة عبارت از طعام دادن یک مسکین در هر روز است و این آسانی را خداوند آورده است و در سوره بقره آیه 185 خداوند می فرماید : خداوند برای شما آسانی را می خواهد نه سختی را و در سوره حج آیه 78 خداوند می فرماید که : در دین برای شما حرج نیست.
- حضرت عبدالله بن عباس رضی الله عنهما می فرماید : برای پیر سالخورده اجازه است که روزه نگیرد و در مقابل هر روز یک فقیر را نان بدهد و بلایش قضائی نیست * الدارقطنی و الحاکم . و به همین معنی امام بخاری می گوید : (که در حق شیخ کبیر ، پیر سالخورده ، و امثال ایشان این آیه نازل شده است :) ... و برکسانیکه توان روزه ندارند ادای فدیة لازم است ، یعنی طعام روزانه ، یک مسکین در مقابل هر روز روزه ، و کسیکه از روی نیکی و خیر در مقدار فدیة بیفزاید به وی بهتر است و اینکه روزه بگیری بخیر است اگر شما بدانید . * بقره : 184) . (ترجمه فارسی از استاد سیرت) .
- مرد و زن سالخورده و مریضیکه امید صحت مندی اش نباشد همه این ها روزه نگیرند و در مقابل هر روز یک مسکین را طعام بدهند .
- بلکه برای آنان بگویند ، هر که در خانه غضب شده روزه بگیرد ، برای او نه روزه است و نه زکات ، حتی او دین و اخلاق نیز ندارد .
- برای آنان بگویند هر که با پول چور ، و چپاول و حرام ، روزه خود را افطار کند ، زکات و روزه او پذیرفته نمی شود .
- برای آنان بگویند ، قبل از پرداخت زکات و صدقه ، اگر مرتکب ظلمی شده است ، نخست باید از آن رهایی یابد و حق را به صاحبش برگرداند .
- برای آنان بگویند ، هر که خواهرانش را از حق میراث باز داشته و حق آنان را سلب نموده است ، نماز ، روزه ، زکات و حج آنان هرگز مورد قبول درگاه حق قرار نخواهد گرفت .
- برای آنان بگویند که از مال حرام هرگز زکات و صدقه پرداخته نمی شود .
- برای آنان از ارزش پیوند خویشاوندی (صله رحم) ، نیکی در حق پدر و مادر ، حقوق همسایه ، کاریگر و زیردستان حرف بزنید .
- برای آنان از حرام بودن مال عامه ، و حرام بودن چور و چپاول آن حرف بزنید .
- برای آنان از رعایت کردن حق راه و جاده عمومی و پیاده رو حرف بزنید .
- برای آنان از مسئولیت ایشان در قبال فرزندان و اعمال فرزندان شان آگاهی دهید .
- برای آنان از حرام بودن انحصار (احتکار) اجناس ، و تحلیف (کم فروشی) در میزان و ترازو حرف بزنید ... برای آنان بگویند که دین معامله است نه فقط شعار هایی مثل اقامه نماز ، روزه ، حج و بزبان آوردن کلمه شهادت .

به مناسبت فرار رسیدن ماه مبارک رمضان

برادران و خواهران محترم !
السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

آرزو می برم که سال جاری (1402 هجری شمسی) محبت و نصیحت برادرانه ما و شما متفاوت تر از سالهای قبل باشد . نیاز نیست پیرامون ماه مبارک رمضان مکرراً صحبت کنیم ؛ اینکه ماه رمضان ماه روزه است و این چنین فضیلت های را دارد . چون همه عزیزان و بزرگواران در پیوند به این موارد آگاهی کافی دارند .

عبادت کننده گان نیک و مخلصان ، و رعایت کننده گان حدود خود قرار ده.

الله متعال همه ما و شما را توفیق عنایت فرماید تا آنچه را که دوست دارد و به آن راضی هست انجام دهیم.

استاد عبدالفتاح احمدزی مقیم کشور ترکیه

آیا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم علم غیب

داشتند؟

آیا آنچه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم از آن هوشدار داده ارتباط به علم داشتن به غیب است؟
آیا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم در امور دین از خود چیزی می گفتند؟

قبلا از اینکه در این موضوع بحث آغاز شود به چند موضوع اشاره سریع شود و ممکن برای آن گروه از هموطنان که در ساحة تحقیقات اسلامی مشغول هستند مفید باشد:

1. تعصب مذهبی در نتیجه قصور یا کمبودی در فقه است (فقه به چه معنی؟) و یا ممکن از سوء خلق ... تقلید مذهبی ضرر آن به مراتب کمتر از اجتهاد طفلانه در عدم فهم دلالت ها است.

2. انتشار فقه بدوی در جوامع اسلامی و تصور طفلانه در فهم عقائد و شریعت.

3. در عدم فهم صحیح از کتاب (قرآن کریم) و عاجز بودن از فهم زندگی مردم فقه نیست.

4. فهم قلیل از فقه قرآن کریم و مطالعه زیاد به احادیث و اعتماد به روایات مشکل بزرگ

• برای آنان بگویید ، آنچه میان تو و الله متعال وجود دارد آسان است، زیرا او بخشنده و آمرزنده است. همه گناهان را می آمرزد. ولی نجات و رهایی از ظلم و ستم بر بندگان ، جز باتوبه و اعاده حقوق ب صاحبانش راهی دیگر وجود ندارد.

• برای آنان بگویید ، کشتن نفس را که الله متعال حرام قرار داده است، از آن رهایی وجود ندارد مگر در روز قیامت.

• برای آنان بگویید ، دور نمودن هر چیز مضر و آسیب دهی از روی جاده صدقه است، گفتن سخن نیکو صدقه است، لبخند زدن هنگام ملاقات با برادر مسلمان صدقه است ، نرمش و مهربانی با حیوان صدقه است ، شاد ساختن روح یا قلب انسان صدقه است.

• برای آنان بگویید ، و بگویید در مورد هر آنچه برای جامعه انسانی مفید باشد ، و سبب زدودن کینه و کدورت میشود ، پس باید از موارد مهمتر سپس مهمتر باید آغاز نمود ، تا اینکه جامعه اصلاح ، و مردم از زندگی شایسته برخوردار شوند. و هدف واقعی روزه محقق گردد.

الهی ! برای ما و تمام عزیزان و کافه مسلمانان رزق و روزی حلال عطا فرما، از امور حرام، حقد و حسد، دروغ، خیانت محافظه فرما. در نیکی برپدر و مادر، پرداخت حقوق خواهران، پیوند خویشاوندی، رعایت حقوق همسایه، مواظبت در گفتار نیک، دور نمودن اشیای مضر و آسیب دهی از مسیر راه ، لبخند و مهربانی، عمل نیکو، و کسب رضایت و خوشنودی تو توفیق عطا فرما، ای مهربان مهربانان.

الهی ما را در زمره صالحان، راستگویان، متقیان ، مؤمنان، نیکوکاران، مطیعان، صبوران، شکرگزاران ،

دست می آورد ، و هیچ کس نمی داند در چه سرزمین میبرد ؟ خداوند عالم و آگاه است.

3. و کسیکه برایت حدیث کند یعنی بگوید که محمد یک امر را پنهان کرده است دروغ می گوید. أم المؤمنین تلاوت کردند : « یاایها الرسول بلغ ما أنزل إلیک من ربک ... » (المائدة: 67) . ای رسول خدا (محمد صلی الله علیه وسلم) هر آنچه از جانب پروردگارت بر تو نازل شده (بصورت کامل و بدون هیچ نوع خوف و هراس به مرد) برسان.

در آخر أم المؤمنین گفتند : و اما رسول الله جبریل را به شکل و صورت حقیقی اش دو بار دید .
آیا وقت آن رسیده تا بدانیم چطور آنحضرت در امور غیبی حرف زدند و از آینده مردم را خبر دادند.

برای حل این مطلب باید به قرآن کریم برگردیم . در سورة الجن آیات 27 و 28 ، می خوانیم : « عالم الغیب فلا یظهر علی غیبه أحدا ! * إلا من ارتضى من رسول ... » . دانای غیب اوست و هیچ کس را بر غیب آگاه نمی کند مگر کسی که از او راضی است از انبیاء ...

**{ جهت ادامه نشر فقه اسلامی در سال 2024
به کمک های شما خواهران و برادران مؤمن
ضرورت است }**

Fazl Ghni Mogaddedi
201 Washington Blvd # 104
Fremont , ca 94539
U.S.A
Tel (510) 979-9489
510-673-5264

islaminfo,one
aamo-usa.com

در صدور احکام و دادن فتوا و فهم صحیح از دین میباشد.

بزرگان اسلام از عصر صحابه نمی گذاشتند مردم غلط و یا اشتباه دین را بفهمند و فوراً آنچه صحیح نبود آنرا اصلاح میکردند و در اصلاح مقام و منزلت شخص و عمر مدار اعتبار نبود .

مردم تفسیر آیه (النجم) را صحیح درک نکرده بودند و تصور میکردند که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم خداوند را دیده . مسروق از أم المؤمنین بی بی عایشه رضی الله عنها پرسید: ای مادر! آیا محمد رب خود را دیده ؟ أم المؤمنین گفت : موهایی سرم ایستاده شد از آنچه گفتمی ! کجا هستی تو از سه چیز؟ هر کس برای تو بگوید دروغ گفته !!

1. کسیکه برایت بگوید که محمد رب خود را دیده دروغ گفته ، و دلیل که آوردند آیه مبارکه : « لا تدرکه الأبصار و هو یدرک الأبصار و هو اللطیف الخبیر » (الأنعام : 103) . چشم ها (حقیقت ذات) او را درک نمی کنند ، و او (تعالی) چشم ها را (با تمام حقائق و دقائق) در می یابد ، و او است لطیف بخشنده پر لطف بر بندگان (خبیر) آگاه از همه چیز .
« و ما کان لبشر أن یکلمه الله إلا وحیا أو من وراء حجاب .. » (الشوری : 51) . و هیچ بشری را یارای آن نباشد که خدا با او سخن گوید مگر به وحی (و الهام خدا) یا از پس پرده غیب ...

2. کسیکه برایت خبر دهد که رسول الله می دانست که فردا چه پیش می شود دروغ گفته ، بعداً بی بی عائشه تلاوت کردند : « و ما تدری نفس ماذا تکسب غدا و ما تدری نفس بأی أرض تموت » (لقمان : 34) . و هیچ کس نمی داند که فردا چه به